

Brussel, 19 december 2025

Reactie van het College van de hoven en rechtbanken op het onderzoek van het Rekenhof over de doorlooptijden van rechtszaken

Het waarborgen van een toegankelijke en efficiënte justitie is een gedeelde verantwoordelijkheid. Na het onderzoek van het Rekenhof over de doorlooptijden van rechtszaken in België, bevestigt het College van de hoven en rechtbanken graag zijn engagementen.

Op 23 oktober 2025 heeft het Rekenhof zijn verslag over de [doorlooptijden van rechtszaken](#) gepubliceerd.

Het College van de hoven en rechtbanken heeft onder meer als opdracht maatregelen te nemen voor een toegankelijke, onafhankelijke, tijdige en kwaliteitsvolle justitie. Het waakt over een optimaal beheer van de middelen en ondersteunt de directiecomités van de hoven en rechtbanken door onder meer :

- monitoringstools te ontwikkelen,
- op te treden als spreekbuis van het gerechtelijk management.

Via deze acties werkt het College voortdurend aan de verbetering van de werkprocessen, het kwaliteitsbeleid en de doorlooptijden van rechtszaken.

Het College deelt een fundamenteel doel: burgers **redelijke termijnen garanderen** bij de behandeling van hun rechtszaken. Dit principe staat centraal zowel in het [Memorandum](#) dat in mei 2024 aan de regering werd bezorgd als in de lopende projecten.

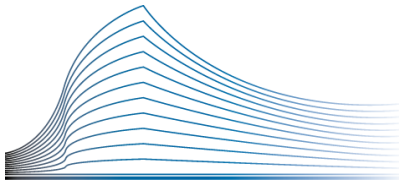
Antwoord op de belangrijkste vaststellingen van het Rekenhof

[Beheersovereenkomsten en normtijden](#)

Het College bevestigt dat er nog geen beheersovereenkomst (in de zin van de wet op het autonoom beheer) is afgesloten met de minister van Justitie. In 2023 werd een voorontwerp van wet opgesteld om deze autonomie concreet te realiseren. Om politieke redenen kon dit ontwerp niet worden aangenomen.

Het College vraagt om een effectieve uitvoering van de autonomie en pleit vandaag voor:

- een eerste beheersovereenkomst dat de noodzakelijke basis legt en indicatoren, instrumenten en opvolgingsmechanismen bepaalt;
- een verbetering van de doorlooptijden, vast te leggen in een tweede beheersovereenkomst, afhankelijk van de middelen die aan de rechtscolleges ter beschikking worden gesteld.

Verschillen in doorlooptijden

Het College bevestigt dat er verschillen in termijnen bestaan tussen afdelingen, kantons of rechtsgebieden. Om dit te verhelpen, heeft het College het project 'Doorlooptijden' gelanceerd. Dit project heeft in eerste instantie tot doel deze termijnen op een uniforme manier in kaart te brengen. Het project is gebaseerd op rechtstreekse samenwerking met de hoven en rechtbanken om de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens te waarborgen en hen te betrekken bij het zoeken naar oplossingen.

Statistieken en beheersinstrumenten

Sinds 2014 heeft het College een volledige [statistische productie](#) ontwikkeld, niettegenstaande belangrijke obstakels zoals de ontoereikende kwaliteit van de gegevens, het tekort aan analisten, de afhankelijkheid van de FOD Justitie voor de extractie van gegevens en de evoluties in het applicatielandschap. Deze realiteit heeft het verzamelen van statistische gegevens aanzienlijk bemoeilijkt.

De doorlooptijden worden sinds 2005 gepubliceerd voor alle hoven en rechtbanken, en de gemiddelde doorlooptijden sinds 2024, in de werkingsverslagen. Om de monitoringtools voor de hoven en rechtbanken verder te voeden en het verband te leggen tussen de reële personeelsbezetting en de doorlooptijden, heeft het College in 2023 gevraagd om een extractie van de PersoPoint-gegevens met betrekking tot de hoven en rechtbanken. Deze toegang werd geweigerd door de FOD Justitie.

Werkingsverslagen en meting van de werklust

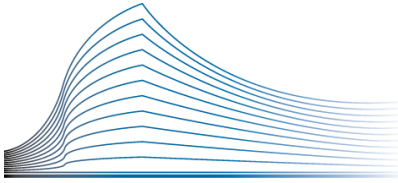
Het College deelt de analyse van het Rekenhof dat de huidige [werkingsverslagen](#), zoals gedefinieerd door de Hoge Raad voor de Justitie, geen voldoende gedetailleerde analyse per afdeling of per kanton mogelijk maken.

Het College is gestart met een evaluatie om de logica en de rubrieken van de verslagen te hervormen. Streefdoel is om van deze documenten effectieve instrumenten te maken om de prestaties en het beheer van de hoven en rechtbanken te evalueren.

Deze evolutie zal wetwijzigingen vereisen en een gezamenlijke uitwerking met de minister van Justitie en de Hoge Raad voor de Justitie. Het doel is om op termijn meer transparantie en een strikte opvolging van de toekomstige beheersplannen mogelijk te maken, dit in het kader van een echte beheersautonomie.

Daarentegen is het College het niet eens met de vaststellingen van het Rekenhof over het [tijdsbestedingsonderzoek](#). De meest recente meting van werktijden werd uitgevoerd volgens een methode die sinds 2011, om de drie jaar, met succes in Nederland wordt toegepast.

De registratie werd uitgevoerd door een externe partner, die de betrouwbaarheid van de gegevens garandeert. Deze meting biedt een objectief beeld van de omvang en de verdeling van de werklust.

De overige opmerkingen lijken te wijzen op een verwarring tussen de doorlooptijden (totale duur van een dossier) en de behandeltijd (tijd die door de magistraat of griffier aan een dossier wordt besteed).

Beheer en middelen

Het College benadrukt de vooruitgang die de afgelopen jaren is geboekt:

- de oprichting van 49 directiecomités;
- de optimalisatie van de werkingskosten (waarvan het beheer door de hoven en rechtbanken wordt verzekerd);
- de professionalisering van de communicatie;
- de ontwikkeling van interne dashboards.

Daarnaast heeft het College sleutelcompetenties ontwikkeld, zoals GDPR-expertise ter ondersteuning van de hoven en rechtbanken en organisatiebeheersing. Het College herinnert eraan dat deze vooruitgang is gerealiseerd ondanks een structurele onderfinanciering en wettelijke en procedurele beperkingen.

Bouwen aan de justitie van morgen

- Het College is vast besloten om duidelijke doelstellingen vast te leggen inzake termijnen in het kader van de toekomstige beheersovereenkomst. Het zal indicatoren en monitoringtools ontwikkelen die zijn afgestemd op de behoeften van de hoven en rechtbanken. Op die manier worden abnormaal lange termijnen zo snel mogelijk opgespoord.
- De samenwerking met het Openbaar Ministerie zal worden versterkt om op termijn een volledig zicht te krijgen op de strafrechtelijke keten.
- Het College blijft inzetten op de verbetering van de datakwaliteit en de transparantie van de statistieken.
- Ten slotte zal het blijven pleiten voor een verhoogde budgettaire investering in Justitie, een essentiële voorwaarde om de rechtsstaat te waarborgen.

Ondanks een nog te grote afhankelijkheid van de uitvoerende macht op het vlak van digitalisering, budget en statistieken, blijft het College vastberaden voortwerken om de kwaliteit en de snelheid van justitie te verbeteren, dit in samenwerking met alle betrokken actoren.

Deze acties zijn cruciaal om het vertrouwen van de burgers te behouden en een efficiënte en toegankelijke werking van justitie te garanderen.